

KGP.430.008.2022

Nr ewid. 36/2022/P/22/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w części 64 – Główny Urząd Miar**

MISJA

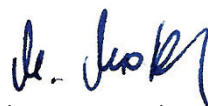
Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektora Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Maciej Maciejewski

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 05.05.2022

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	4
2.	OCENA OGÓLNA	5
3.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR.....	6
3.1.	DOCHODY BUDŻETOWE.....	6
3.2.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	7
3.3.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	12
4.	INFORMACJE DODATKOWE.....	14
5.	ZAŁĄCZNIKI.....	15
5.1.	DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR.....	15
5.2.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR	16
5.3.	DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR.....	17
5.4.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR.....	18
5.5.	ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR.....	20
5.6.	WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR	21
5.7.	WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	22

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2021 w części 64 – Główny Urząd Miar pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta tej części budżetowej.

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹.

Jednostka kontrolowana

Główny Urząd Miar

Główny Urząd Miar² jest urzędem administracji rządowej właściwym w sprawach miar i probiernictwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Główny Urząd Miar realizuje zadania z zakresu metrologii naukowej, przemysłowej i prawnej. Główny Urząd Miar pełni rolę Krajowej Instytucji Metrologicznej NMI (National Metrology Institute), tzn. wykonuje pomiary oraz zapewnia powiązanie krajowego systemu miar z systemem międzynarodowym dla pomiarów realizowanych w obszarze gospodarki, nauki i życia społecznego. Podstawowym celem GUM jest zapewnienie jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów wielkości fizycznych. Cel ten realizowany jest głównie poprzez budowę, utrzymywanie i modernizację wzorców pomiarowych legalnych jednostek miar powiązanych z międzynarodowym systemem miar (SI). W kompetencji GUM znajdują się także zagadnienia związane z badaniem i cechowaniem wyrobów z metali szlachetnych, wprowadzanych do obrotu na terytorium Polski, oraz związane m.in. z badaniem i potwierdzaniem kas rejestrujących w zakresie spełniania funkcji, kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące.

Dysponentem głównym części 64 budżetu państwa jest Prezes Głównego Urzędu Miar. W części 64 – Główny Urząd Miar jest trzynastu dysponentów III stopnia, tj.:

- Dyrektor Generalny GUM, będący dysponentem III stopnia w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków w rozdziale 75001-Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej³,
- dziesięciu Dyrektorów Okręgowych Urzędów Miar i dwóch Dyrektorów Okręgowych Urzędów Probierczych, realizujących dochody i wydatki w ramach rozdziału 75007-Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej⁴.

Zrealizowane w 2021 r. w części 64 – Główny Urząd Miar dochody wyniosły 78 151,9 tys. zł, a wydatki 188 394,5 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 16 279,2 tys. zł. Wykonanie wydatków w dziale 750 Administracja publiczna wyniosło 188 389,5 tys. zł, w tym niewygasające 16 279,2 tys. zł. Wydatki administracji terenowej wyniosły 125 467,4 tys. zł, w tym niewygasające 6787,6 tys. zł, natomiast Centrali GUM – 62 922,1 tys. zł, w tym niewygasające 9491,6 tys. zł. Na realizację zadań w dziale 752 Obrona narodowa, rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne wydano 5,0 tys. zł.

Zrealizowane przez Główny Urząd Miar w 2021 r. wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 28 810,5 tys. zł.

Dochody i wydatki jednostek funkcjonujących w ramach części 64 – Główny Urząd Miar oraz procentowy udział dochodów i wydatków tych jednostek w zrealizowanych dochodach/wydatkach w części przedstawiono w załączniku 5.1. do Informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm., dalej: *ufp*.

² Dalej także: GUM lub Urząd.

³ Dalej: Centrala GUM.

⁴ Dalej: Okręgowe Urzędy Miar i Okręgowe Urzędy Probiercze.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocena pozytywnie
wykonania budżetu
państwa w 2021 r.
w części 64 – Główny
Urząd Miar

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 64 – Główny Urząd Miar. Wydatki budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar zostały zrealizowane w wysokości 188 394,5 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 16 279,2 tys. zł, tj. w 99,5% planu finansowego po zmianach. Wykonanie wydatków z budżetu środków europejskich w 2021 r. wyniosło 28 810,5 tys. zł, co stanowiło 86,5% planu finansowego po zmianach. Analiza porównawcza dochodów wykazała, że zostały one zrealizowane w wysokości 78 151,9 tys. zł, tj. w 121,5% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2021⁶.

W wyniku kontroli 3,7% zrealizowanych wydatków w części 64 – Główny Urząd Miar stwierdzono, że wydatki te zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w *ufp* i aktach wykonawczych do tej ustawy. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷, w tym w zakresie wyboru trybu udzielania zamówień publicznych.

Prezes Urzędu rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp*, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 64 – Główny Urząd Miar.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych GUM.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar na podstawie sprawozdań jednostkowych (Centrali GUM i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach Centrali GUM (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo, a sprawozdania Centrali GUM także prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar przedstawiona została w załączniku 5.2. do Informacji.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.), dalej: *ustawa budżetowa*.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm., dalej: *PZP*.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 64 – GUM została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Dochody budżetowe zrealizowane w 2021 r. w części 64 – GUM wyniosły 78 151,9 tys. zł i były wyższe o 21,5% (o 13 838,9 tys. zł) od zaplanowanych w *ustawie budżetowej* w wysokości 64 313,0 tys. zł. Plan dochodów nie został zmieniony. Zrealizowane w 2021 r. dochody stanowiły 117,8% dochodów uzyskanych w 2020 r. (66 320,1 tys. zł).

Dochody zostały zrealizowane w dwóch rozdziałach: 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej w kwocie 6827,7 tys. zł (8,7%) i 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej w kwocie 71 324,2 tys. zł (91,3%).

Wyższe od zaplanowanego wykonanie dochodów w 2021 r. wynikało głównie z uzyskania wyższych dochodów z tytułu legalizacji urządzeń. Planowana wartość w § 0690 – Wpływy z różnych opłat w rozdziale 75007 została przekroczona o 29,9%. Dochody w tym paragrafie były wyższe od planowanych o 13 516,3 tys. zł, co stanowiło 97,7% kwoty przekroczenia planu dochodów w części 64 – GUM. Na dochody uzyskiwane w ramach tego paragrafu składały się przede wszystkim opłaty pozyskiwane przez Okręgowe Urzędy Miar zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach⁸, tj. głównie opłaty pobierane za legalizację wag, odmierzaczy paliw i gazu, ciepłomierzy, liczników energii elektrycznej, zbiorników pomiarowych, taksometrów i wodomierzy. W 2021 r. wzrosła liczba zgłoszeń w punktach legalizacyjnych w związku ze znoszeniem obostrzeń nałożonych w związku z pandemią COVID-19. Na wzrost dochodów wpłynęło również skrócenie o rok terminu zgłoszenia przyrządów pomiarowych po raz pierwszy do legalizacji ponownej po dokonaniu oceny zgodności, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych⁹. Dodatkowo na dochody uzyskiwane w ramach § 0690 składały się opłaty pobierane przez Okręgowe Urzędy Probiercze za przeprowadzanie badań i umieszczanie oznaczeń na wyrobach z metali szlachetnych oraz wyrobów zawierających metale szlachetne zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2011 r. – Prawo probiercze¹⁰. Dochody osiągnięte w § 0690 stanowiły 82,3% zrealizowanych dochodów w rozdziale 75007.

Przekroczenie planu dochodów w 2021 r. wynikało także z wyższych wpływów w Centrali GUM w § 0610 – Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów. W związku z pandemią, w 2020 r. kilkakrotnie zawieszano czasowo egzaminy kwalifikacyjne. Skutkiem tego, część egzaminów zostało przeniesionych na 2021 r., a zatem zwiększył się wpływ dochodów z tytułu opłat za egzamin oraz wydanie certyfikatu.

Należności w części 64 – GUM na koniec 2021 r. wyniosły 8973,6 tys. zł, z tego w Centrali GUM 1996,6 tys. zł, a w Okręgowych Urzędach Miar i Okręgowych Urzędach Probierczych 6977,0 tys. zł. Należności w części 64 – GUM w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. były niższe o 996,3 tys. zł, tj. o 10,0%.

Zaległości w spłacie należności wyniosły ogółem 5760,3 tys. zł, z tego w Centrali GUM 1394,9 tys. zł, a w Okręgowych Urzędach Miar i Okręgowych Urzędach Probierczych 4365,4 tys. zł. Kwota zaległości w Centrali GUM w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. była niższa o 94,3 tys. zł (tj. 6,3%). Najwyższy przyrost zaległości w porównaniu do 2020 r. dotyczył naliczonych przez GUM kar z tytułu nieterminowej realizacji umów (wzrost o 444,7 tys. zł¹¹). Kwota zaległości wynikała głównie z tzw. zatorów płatniczych u kontrahentów spowodowanych ogólną sytuacją w kraju związaną z COVID-19,

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2068.

⁹ Dz. U. poz. 759.

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1365.

¹¹ Zaległości § 0950 w 2020 r. wyniosły 22,5 tys. zł, a w 2021 r. wyniosły 467,2 tys. zł.

a co za tym idzie mniejszą ściągalskością należności przez GUM. Natomiast kwota zaległości w rozdziale 75007 w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. była niższa o 995,9 tys. zł. Najwyższa kwota zmniejszenia zaległości w porównaniu do roku ubiegłego wystąpiła w § 0690 w wysokości 858,5 tys. zł¹², tj. pozycji dotyczącej opłat naliczonych przez Okręgowe Urzędy Miar z tytułu legalizacji, w tym 800,8 tys. zł dotyczącej Okręgowego Urzędu Miar w Bydgoszczy. Powyższe zmniejszenie wynikało głównie z umorzenia przez Urząd Skarbowy w Toruniu tytułów przedawnionych wraz z naliczonymi odsetkami.

Dane dotyczące dochodów budżetowych zostały przedstawione w załączniku 5.3. do Informacji.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Zgodnie z ustawą budżetową po zmianach¹³, limit wydatków w części 64 – GUM w 2021 r. wynosił 185 555,0 tys. zł, a plan finansowy po zmianach został ustalony na 189 396,1 tys. zł. Wydatki w tej części budżetu państwa zrealizowano w kwocie 188 394,5 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 16 279,2 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu finansowego po zmianach. W porównaniu do 2020 r. (wydatki 167 049,7 tys. zł, w tym niewygasające 3172,3 tys. zł) nastąpił wzrost wydatków o 21 344,8 tys. zł, tj. o 12,8%.

Wykonanie wydatków w dziale 750 Administracja publiczna wyniosło 188 389,5 tys. zł, w tym niewygasające 16 279,2 tys. zł. W rozdziale 75001 zrealizowano 33,4% wydatków (62 922,1 tys. zł, w tym niewygasające 9491,6 tys. zł), natomiast w rozdziale 75007, obejmującym Okręgowe Urzędy Miar i Okręgowe Urzędy Probiercze – 66,6% wydatków (125 467,4 tys. zł, w tym niewygasające 6787,6 tys. zł). Na realizację zadań w dziale 752 Obrona narodowa, rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne wydano 5,0 tys. zł.

W 2021 r. plan finansowy GUM został zwiększony ze środków rezerw celowych o kwotę 31 651,2 tys. zł¹⁴ na podstawie 26 decyzji Ministra Finansów, z tego 11 w ramach budżetu państwa i 15 w ramach budżetu środków europejskich i jednocześnie nie był zwiększany ze środków rezerwy ogólnej.

W związku z niepełnym wykorzystaniem środków z rezerw celowych, GUM każdorazowo występował do Ministra Finansów z wnioskami o korekty decyzji przyznających ww. środki. Po dokonanych korektach kwota przyznanych środków z rezerw wyniosła 26 836,1 tys. zł, w tym niewygasające 2441,7 tys. zł, które wykorzystano w wysokości 26 744,3 tys. zł¹⁵, tj. w 99,7%. Otrzymane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Główną przyczyną niepełnego wykorzystania środków z rezerw w ramach budżetu państwa były trudności w rekrutacji i zatrudnianiu nowych osób, rotacja pracowników oraz rezygnacja z przyznania dodatku zadaniowego. W projektach Europejskiego Programu na Rzecz Innowacji i Badań w Metrologii (European Metrology Programme for Innovation and Research – EMPIR) niepełne wykorzystanie środków (2 tys. zł) wynikało z niższych kosztów wysyłki i transportu niż pierwotnie szacowano oraz oszczędności z tytułu podróży służbowych.

Na podstawie objętych szczegółowym badaniem dwóch decyzji wprowadzających zmiany do budżetu państwa¹⁶ dobranych w sposób celowy stwierdzono, iż środki z rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a wnioski o ich udzielenie były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb.

¹² Zaległości § 0690 w 2020 r. wyniosły 4172,0 tys. zł, a w 2021 r. wyniosły 3313,5 tys. zł.

¹³ Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 1900).

¹⁴ W tym z rezerwy celowej budżetu państwa w poz. 8 w łącznej kwocie 312,3 tys. zł i z rezerwy w poz. 44 w łącznej kwocie 4159,4 tys. zł oraz z rezerwy celowej w budżecie środków europejskich w poz. 98 w łącznej kwocie 26 327,9 tys. zł i w poz. 99 w łącznej kwocie 851,6 tys. zł.

¹⁵ W tym z decyzji ws. blokowania środków 77,3 tys. zł oraz z niepełnego wykonania wydatków ze środków z rezerw 14,5 tys. zł.

¹⁶ Decyzja z dnia 25 maja 2021 r. (znak: MF/FG4.4143.3.53.2021.MF.1417) z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wynagrodzeń nowych etatów w nowo utworzonym departamencie GUM, decyzja z dnia 5 listopada 2021 r. (znak: MF/IP6.4143.3.596.2021.MF.POPC.4587) z przeznaczeniem na realizację projektu E-CzasPL – system niezawodnej i wiarygodnej dystrybucji czasu urzędowego na obszarze RP w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

W GUM w 2021 r. na podstawie 22 decyzji dokonano blokady środków na wydatki na łączną kwotę 759,2 tys. zł. Dziewiętnaście blokad na kwotę 645,9 tys. zł dotyczyło wydatków budżetu państwa, a pozostałe trzy blokady na kwotę 113,3 tys. zł dotyczyły budżetu środków europejskich.

Decyzje o blokadzie środków w budżecie państwa na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 *upf* podejmowane były głównie w związku z przedłużającym się, w stosunku do zaplanowanego, procesem zatrudniania pracowników do nowo utworzonego Departamentu Innowacji i Rozwoju w GUM oraz rezygnacją z pracy pracownika wcześniej zatrudnionego na 0,5 etatu – finansowanego z przedmiotowych środków w 50%. Do dyspozycji Ministra Finansów postawiono również m.in. środki przeznaczone na nagrody specjalne za wykonanie zadań i uzyskane rezultaty dla pracowników GUM uczestniczących w projektach EMPIR. W związku ze stanem epidemii wywołanym COVID-19 i wpływem wprowadzonych licznych ograniczeń, czas trwania wybranych projektów został wydłużony. Ponieważ zmniejszyła się intensywność prac w projektach, zmniejszyło się także zapotrzebowanie na środki finansowe, gdyż nagrody wypłacane były za faktycznie przepracowane godziny, a koszty ogólne były pokrywane do wysokości 5% poniesionych wydatków bezpośrednich.

Wydatki według grup ekonomicznych wyniosły:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 162 017,4 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 894,9 tys. zł (99,9% planu);
- wydatki majątkowe w kwocie 24 041,7 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 15 384,3 tys. zł (99,9% planu);
- współfinansowanie projektów z udziałem środków UE w kwocie 1808,9 tys. zł (68,0% planu);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 526,5 tys. zł (99,3% planu).

W części 64 – GUM nie były ponoszone wydatki na dotacje.

Dominującą pozycję w strukturze wydatków bieżących jednostek budżetowych stanowiły wydatki na wynagrodzenia¹⁷ (82,1%), zrealizowane w wysokości 134 243,5 tys. zł, w tym niewygasające 456,2 tys. zł. Były one wyższe o 6,3% od wykonania w roku poprzednim i nie przekroczyły założonego limitu.

Przeciętne zatrudnienie w GUM w 2021 r. wyniosło 1 492 osoby i było wyższe o 19 osób (o 1,3%) w porównaniu do roku poprzedniego. Wydatki na wynagrodzenia osobowe wzrosły o 6,6% w porównaniu do roku 2020 r., z kwoty 108 282,6 tys. zł do kwoty 115 435,4 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 6447 zł, co oznacza wzrost o 321 zł w porównaniu do 2020 r. Plan finansowy GUM został zwiększony z rezerw celowych łącznie o 690,8 tys. zł, w tym o 605,4 tys. zł (poz. 44) z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wynagrodzeń nowych etatów w nowo utworzonym departamencie w GUM oraz o 85,5 tys. zł (poz. 8) z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020. Po dokonanych korektach kwota przyznanych środków z rezerw wyniosła 402,6 tys. zł, które wykorzystano w wysokości 399,5 tys. zł, tj. w 99,2%.

Zrealizowane wydatki majątkowe (24 427,8 tys. zł, w tym niewygasające 15 384,3 tys. zł) stanowiły 97,4% planu finansowego po zmianach (25 072,6 tys. zł). Wydatki zrealizowane w rozdziale 75001 stanowiły 60,5% tej kwoty (14 766,7 tys. zł, w tym niewygasające 9052,9 tys. zł), a w rozdziale 75007 – 39,5% (9661,1 tys. zł, w tym niewygasające 6331,4 tys. zł).

W rozdziale 75001 pierwotnie zaplanowano do realizacji 19 zadań. W trakcie roku zrezygnowano z 16 zadań i wprowadzono 38 nowych zadań zwiększając plan finansowy o kwotę 9554,0 tys. zł oraz wprowadzono 28 zadań na kwotę 1793,0 tys. zł bez zwiększenia planu finansowego, w tym w związku z powstałymi oszczędnościami przy realizacji innych zadań. Według planu po zmianach zaplanowano do realizacji 69 zadań, z tego 37 zadań w kwocie 9052,9 tys. zł nie zostało zrealizowanych w 2021 r.

W rozdziale 75007 pierwotnie zaplanowano do realizacji 39 zadań. W trakcie roku zrezygnowano z dziewięciu zadań oraz wprowadzono 66 nowych zadań zwiększając plan finansowy o kwotę 6867,9 tys. zł oraz wprowadzono 12 zadań na kwotę 735,0 tys. zł bez zwiększenia planu finansowego, w tym w związku z powstałymi oszczędnościami przy realizacji innych zadań. Według planu po zmianach zaplanowano do realizacji 108 zadań, z tego 49 zadań w kwocie 6331,4 tys. zł nie zostało zrealizowanych w 2021 r.

¹⁷ Wydatki osobowe i bezosobowe, ujęte w grupach paragrafów 401–402, 404, 417.

Wydatki na 86 zadań, których nie udało się zrealizować ze względu na sytuację pandemiczną w 2021 r. w łącznej kwocie 15 384,3 tys. zł, zostały przeniesione jako wydatki niewygasające do realizacji w następnym roku¹⁸. Największe kwotowo niezrealizowane wydatki miały zostać poniesione m.in. na zakup aparatury metrologicznej, w tym wyposażenie laboratoriów badawczych, a także na wykonanie projektu sieci zasilania elektrycznego w GUM.

Wykonanie wydatków majątkowych w 2021 r. (łącznie z niewygasającymi) było wyższe o 11 665,5 tys. zł (o 91,4%) niż w roku poprzednim¹⁹. W ramach tych środków zrealizowano zakup m.in. wyposażenia laboratoriów oraz wykonanie modernizacji pomieszczeń w Wydziale Zamiejscowym w Elblągu Okręgowego Urzędu Miar w Gdańsku. Zakupy zostały zakwalifikowane do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej i były zgodne z planem wydatków.

Podstawowym celem działalności GUM było zapewnienie zdolności pomiarowej na rzecz bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa oraz ochrony środowiska, zdrowia i jakości życia obywateli w Rzeczypospolitej Polskiej. W tym zakresie Urząd realizował podzadanie – Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących. W 2021 r. GUM wykonał 1679,1 tys. usług metrologicznych, zbadał 4189,7 tys. wyrobów z metali szlachetnych i wydał 19 decyzji w sprawie certyfikacji kas rejestrujących. Wartość miernika realizacji celu budżetu zadaniowego dla tego podzadania osiągnęła 97,9% planowanego poziomu. Na jego niższe wykonanie w stosunku do planu miała wpływ przede wszystkim niższa liczba zbadanych wyrobów z metali szlachetnych, co miało związek z utrzymującym się stanem pandemii w kraju i związanymi z nią obostrzeniami. W I półroczu 2021 r. występowały istotne ograniczenia działalności branży jubilerskiej. Ze względu na panującą epidemię nastąpiła zmiana koniunktury na rynku wyrobów z metali szlachetnych, m.in. w związku z czasowym zmniejszeniem zarobków obniżył się popyt na wyroby z metali szlachetnych. Od dnia 2 maja 2021 r. do dnia 29 września 2021 r. nie było możliwości certyfikacji dwóch z trzech rodzajów kas rejestrujących, w tym kas z funkcją przekazu danych (tzw. kas online) z uwagi na brak aktów wykonawczych²⁰. GUM w terminach wynikających z korespondencji z Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii opiniował i uzgadniał treści przedmiotowych aktów wykonawczych.

Wydatki niewygasające

W wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego zostały uwzględnione środki w łącznej kwocie 16 279,2 tys. zł²¹. Środki te pierwotnie były zaplanowane na wykonanie 92 zadań²² i na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego zostały przesunięte do realizacji w 2022 r. Główną przyczyną niezrealizowania tych wydatków było wydłużenie terminów zamówionych dostaw u producentów i dystrybutorów. W związku z przedłużającymi się postępowaniami przetargowymi i aneksowaniem umów z tego tytułu przesunięto terminy realizacji zamówień. Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił²³, że na etapie opracowywania materiałów do ustawy budżetowej na rok 2022, GUM nie dysponował informacją o braku możliwości realizacji powyższych wydatków w 2021 r. Na etapie rozpoczęcia prac do ustawy budżetowej na rok 2022 (lipiec 2021 r.)

¹⁸ W ramach rozdziału 75001, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.), 37 zadań, w tym jedno, które faktycznie zostało wykonane w 2021 r. (płatność w dniu 20 grudnia 2021 r.) w kwocie 151,0 tys. zł. W rozdziale 75007 – 49 zadań, z tego 8 zadań o podobnym zakresie.

¹⁹ Wydatki majątkowe poniesione do końca 2021 r. wyniosły 9043,5 tys. zł i stanowiły 88,4% takich wydatków w 2020 r.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 12 września 2021 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące z elektronicznym zapisem kopii (Dz. U. poz. 1753) i rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 12 września 2021 r. w sprawie wymagań technicznych dla kas rejestrujących (Dz. U. poz. 1759). Rozporządzenia do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2021 r. poz. 685, ze zm.). Poprzednio obowiązujące rozporządzenia w tym zakresie utraciły moc po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach (Dz. U. poz. 675, wejście w życie z dniem 1 maja 2019 r.), zgodnie z jej przepisem art. 10 ust. 1.

²¹ W 2020 r. w wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego zostały uwzględnione środki w łącznej kwocie 3172,3 tys. zł.

²² Poza 86 niezrealizowanymi w 2021 r. zadaniami z grupy wydatków majątkowych w kwocie 15 384,3 tys. zł, uwzględniono 6 zadań z grupy wydatków bieżących jednostki, tj. prenumeraty czasopisma, remontu części pomieszczeń GUM i wydatków w zakresie dodatkowego funduszu motywacyjnego w kwocie 894,9 tys. zł.

²³ Pismo Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 8 marca 2022 r.

realizacja zadań zaplanowanych na 2021 r. wydawała się możliwa do zakończenia przed upływem roku budżetowego.

Wyniki badania próby wydatków

Z wydatków zrealizowanych w Centrali GUM (tj. w rozdziale 75001) w wysokości 53 430,5 tys. zł, szczegółowym badaniem objęto wydatki ujęte w 41 zapisach księgowych na łączną kwotę 6441,9 tys. zł, co stanowiło 12,1% wydatków w tym rozdziale oraz 3,7% wydatków ogółem. Doboru próby wydatków dokonano metodą monetarną MUS na podstawie dziennika księgowych za okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.²⁴ Badaniem objęto 11 wydatków majątkowych na łączną kwotę 4267,1 tys. zł oraz 30 pozapłacowych wydatków bieżących na kwotę 2174,8 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, realizując cele jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W 2021 r. GUM nie udzielał dotacji.

Badaniem objęto również wydatki w wysokości 38,4 tys. zł z tytułu trzech umów zleceń podpisanych z pracownikami urzędu oraz jednej umowy podpisanej z osobą niebędącą pracownikiem urzędu. Umowy z pracownikami dotyczyły przeprowadzania egzaminów ze sprawdzania i przeglądu tachografów oraz wykonywania czynności zastępstwa procesowego. Umowy zostały zawarte na realizację prac niewchodzących w zakres obowiązków służbowych pracowników Urzędu wynikających z ich umów o pracę. Wydatki te nie przekroczyły wielkości założonej dla wydatków na wynagrodzenia bezosobowe.

W wyniku przeprowadzonej analizy wydatków w ramach prowadzonych w 2021 r. postępowań o udzielenie zamówień publicznych w sposób celowy do szczegółowego badania wybrane zostały dwa zamówienia:

1. Zakup i instalacja iradiatora HDR z dwoma źródłami promieniowania gamma (Co60 i Ir192), za kwotę 1198,7 tys. zł.
2. Zakup oprogramowania informatycznego do wirtualizacji fizycznych serwerów, za kwotę 151,0 tys. zł.

Umowa na realizację pierwszego zamówienia została podpisana w dniu 30 lipca 2021 r. i skutkowała wydatkami dokonanyymi w 2021 r. na realizację I etapu przedmiotowego zamówienia w wysokości 987,9 tys. zł²⁵. Dla drugiego zamówienia umowę podpisano w dniu 8 grudnia 2021 r., co skutkowało wydatkami w 2021 r. w kwocie 151,0 tys. zł²⁶.

W powyższych postępowaniach nie naruszono przepisów *PZP*, a dla postępowania na zamówienie poniżej kwot określonych art. 2 ust. 1 pkt 1 *PZP* nie stwierdzono naruszenia przepisów wewnętrznych GUM²⁷. Wydatki poniesione z tytułu realizacji zbadanych szczegółowo zamówień były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

GUM prawidłowo wywiązywał się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r. oraz obowiązku przekazania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych do dnia 1 marca 2022 r. rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach w 2021 r.

Na podstawie art. 15zi pkt 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁸ i art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych

²⁴ Zapisy dowodów księgowych stanowiących populację wydatków z konta 130, z których losowana była próba odpowiadały pozapłacowym wydatkom jednostki oraz nie zawierały wydatków poniżej kwoty 1,0 tys. zł.

²⁵ Wydatek objęty badaniem w ramach wylosowanych z populacji wydatków z konta 130 w wysokości 987,9 tys. zł. Wydatki dotyczące realizacji etapu II (kwota 210,8 tys. zł) zostały przeniesione do wydatków niewygasających w 2021 r.

²⁶ Wydatek objęty badaniem w ramach wylosowanych z populacji wydatków z konta 130 w wysokości 145 tys. zł.

²⁷ Sposób realizacji zamówień o wartościach poniżej kwot określonych art. 2 ust. 1 pkt 1 *PZP* określał Regulamin udzielania zamówień publicznych wprowadzony zarządzeniem nr 5 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych przez Główny Urząd Miar, które zastąpiło zarządzenie nr 15 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar z dnia 14 sierpnia 2020 r. w sprawie regulaminów dotyczących udzielania zamówień publicznych.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.

innych ustaw²⁹ oraz polecenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2021 r.³⁰, Minister Finansów utworzył nową rezerwę celową poz. 73 pn. Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Decyzją z dnia 29 grudnia 2021 r.³¹ przeniósł on do tej rezerwy z części 64 kwotę w łącznej wysokości 594,2 tys. zł z wydatków zablokowanych uprzednio przez Prezesa GUM na podstawie art. 177 ust. 1 *ufp*. Zmniejszenie planu finansowego GUM nie miało negatywnego wpływu na realizację zadań statutowych GUM, gdyż dotyczyło środków wcześniej zablokowanych przez Prezesa GUM. Powyższe środki pierwotnie przeznaczone były w przeważającej części na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, w tym w ramach projektów w programie EMPIR, i wydatki inwestycyjne.

Na koniec 2021 r. zobowiązania w części 64 – GUM wyniosły 10 870,9 tys. zł i były o 11,7% wyższe niż na koniec 2020 r. Główną pozycję (86,1%) stanowiły zobowiązania w kwocie 9361,9 tys. zł z tytułu naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2021 rok wraz z pochodnymi, dla których termin płatności przypadał na I kwartał 2022 r. W 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Przyjęty system kontroli zarządczej, w tym bieżące monitorowanie poziomu oraz prawidłowości ponoszenia wydatków, wprowadzania zmian do planu wydatków oraz monitorowanie realizacji planu zadań inwestycyjnych zapewniało w sposób racjonalny prawidłowość ponoszenia wydatków.

Dane dotyczące wydatków budżetowych zawarte zostały w tabeli stanowiącej załącznik 5.4., a dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w tabeli stanowiącej załącznik 5.5. do Informacji.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

Zrealizowane przez Główny Urząd Miar w 2021 r. wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 28 810,5 tys. zł i stanowiły 86,5% planu finansowego po zmianach (33 310,3 tys. zł). Wydatki te były wyższe od wykonania w 2020 r. o 24 181,7 tys. zł, tj. o 83,9%.

Ustalony w ustawie budżetowej plan wydatków w kwocie 10 641,0 tys. zł, w trakcie 2021 r. został zwiększony ze środków rezerw celowych o kwotę 27 179,5 tys. zł na podstawie 15 decyzji w ramach budżetu środków europejskich. Po dokonanych korektach kwota przyznaných środków z rezerw wyniosła 22 669,3 tys. zł, które wykorzystano w wysokości 22 582,1 tys. zł³² (99,6%).

Główną przyczyną niepełnego wykorzystania środków przyznaných z rezerw celowych były m.in. opóźnienia w realizacji robót budowlanych finansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 i oszczędności wynikające z nieobecności pracowników, rezygnacji z zatrudnienia lub dołączenia pracowników do projektu w trakcie miesiąca. Ponadto niepełne wykorzystanie środków wynikało m.in. z rezygnacji z przyznania dodatku zadaniowego.

Szczegółowe badanie dwóch decyzji wprowadzających zmiany do budżetu środków europejskich³³ dobranych w sposób celowy wykazało, iż środki z rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a wnioski o ich udzielenie były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, GUM realizował projekt Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – Etap I. Plan finansowy po zmianach dla wyżej wymienionego Programu Operacyjnego, na podstawie decyzji o uruchomieniu środków z rezerw celowych wyniósł 22 852,1 tys. zł. Zrealizowane wydatki w kwocie 22 738,7 tys. zł stanowiły 99,5% planu finansowego po zmianach. Środki niewykorzystane w kwocie 113,3 tys. zł zostały zablokowane.

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 poniesiono wydatki na realizację trzech niżej wymienionych projektów:

- System Wsparcia Informatycznego Usług Terenowej Administracji Miar (Świtez),

²⁹ Dz. U. poz. 568 ze zm.

³⁰ Znak: BBF.WOF.331.2.11.2021AS(2).

³¹ Znak: MF/BP4.4143.16.4.2021.RC.

³² W tym z decyzji ws. blokowania środków 75,8 tys. zł oraz z niepełnego wykonania wydatków ze środków z rezerw 11,4 tys. zł.

³³ Decyzja z dnia 14 kwietnia 2021 r. (znak: IP6.972.74.2021.AYM) z przeznaczeniem na realizację projektu Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – Etap I w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, Decyzja z dnia 12 listopada 2021 r. (znak: IP6.972.251.2021.VMN) na realizację projektu E-CzasPL – system niezawodnej i wiarygodnej dystrybucji czasu urzędowego na obszarze RP w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020.

- E-CzasPL – system niezawodnej i wiarygodnej dystrybucji czasu urzędowego na obszarze RP,
- TRANS-TACHO – system informatyczny służący stworzeniu środowiska cyfrowego dla realizacji usług publicznych i zadań Głównego Urzędu Miar w sprawach tachografów.

Plan finansowy po zmianach dla projektów finansowanych z wyżej wymienionego Programu Operacyjnego, na podstawie decyzji o uruchomieniu środków z rezerw celowych wyniósł 10 458,2 tys. zł. Zrealizowane wydatki w kwocie 6071,8 tys. zł stanowiły 58,1% planu finansowego po zmianach. Realizacja wydatkowania na poziomie niższym niż założono wynikała głównie z niższego wydatkowania środków w ramach projektu Świtez. W związku z opóźnieniami powstałymi na skutek pandemii Covid-19 wydłużony został termin realizacji projektu z dnia 29 października 2021 r. do dnia 31 marca 2022 r. Tym samym, płatności z tytułu zaciągniętych zobowiązań w ramach zawartych umów uległy przesunięciu z 2021 r. na 2022 r. Z uwagi na fakt, że w ustawie budżetowej na rok 2022 nie przyznano na ten projekt środków w cz. 64 konieczne było pozyskanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa i budżetu środków europejskich w styczniu 2022 r.

W 2021 r. w GUM na podstawie 3 decyzji dokonano blokady na kwotę 113,3 tys. zł w zakresie budżetu środków europejskich. Decyzje o blokadzie środków na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 *upf* podejmowane były w ramach projektu Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – Etap I m.in. w związku z różnicą zakresu robót faktycznie wykonanych przez Generalnego Wykonawcę i kwalifikujących się do odbioru przez Zamawiającego zgodnie z postanowieniami umowy o roboty budowlane w stosunku do planowanego zakresu robót na 2021 r. Ponadto blokada środków wynikała z oszczędności wygenerowanych w ramach wypłaty wynagrodzeń w 2021 r. W wyniku rotacji zatrudnienia, tj. odejścia z pracy części pracowników, przy braku równoczesnego pozyskania nowych lub pozyskania w późniejszym niż zakładano czasie, powstały oszczędności z tytułu proporcjonalnego pomniejszenia wynagrodzeń. Dodatkowo powstały oszczędności w związku z faktycznym wykonaniem wypłaty dodatków zadaniowych w ramach Zespołów Zadaniowych, uzależnionym od bieżących potrzeb wynikających z zaplanowanych do realizacji zadań oraz rezygnacją z dodatków zadaniowych dla członków Komitetu Sterującego.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki z budżetu środków europejskich ujęte w pięciu zapisach księgowych na kwotę 1009,9 tys. zł, co stanowiło 1,9% wydatków w rozdziale 75001 oraz 0,6% wydatków ogółem. Doboru próby dokonano w sposób celowy na podstawie dziennika księgowych za okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.³⁴ W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, realizując cele jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dane dotyczące wydatków budżetu środków europejskich zostały przedstawione w tabeli stanowiącej załącznik 5.6. do niniejszej Informacji.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych GUM³⁵:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

³⁴ Zapisy dowodów księgowych stanowiących populację wydatków z konta 227 Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich, z których losowana była próba odpowiadały pozapłacowym wydatkom o największej wartości, które nie były dotychczas badane przez właściwe instytucje, tj. Instytucję Zarządzającą, Pośredniczącą czy Instytucję Audytową.

³⁵ Dalej: sprawozdania Centrali GUM.

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar na podstawie sprawozdań jednostkowych (Centrali GUM i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach Centrali GUM (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo, a sprawozdania Centrali GUM także prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

W 2019 r. GUM zrealizował zakup systemu finansowo-księgowego dla terenowej administracji miar i probierczej, który współpracuje z systemem dysponenta głównego w celu zintegrowania danych finansowych. W 2020 r. nastąpiło jego wdrożenie i stosowany był przez wszystkie jednostki administracji terenowej GUM, aczkolwiek pełne wykorzystanie funkcjonalności systemu, w tym w zakresie weryfikacji sprawozdań jednostkowych terenowej administracji z zapisami wynikającymi z ewidencji księgowej zaplanowano na 2021 r. Zatem od 2021 r. weryfikacja na zapisach ksiąg rachunkowych i dokumentów dotyczyła wszystkich dysponentów III stopnia dla części 64 – GUM. Również od początku roku budżetowego 2021 r. miała miejsce weryfikacja sprawozdań budżetowych jednostek podległych na podstawie danych generowanych z systemu FK.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 12 stycznia 2022 r., zakończono w dniu 8 kwietnia 2022 r. Wystąpienie pokontrolne z dnia 11 kwietnia 2022 r. z kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. w części 64 – Główny Urząd Miar zostało przekazane Prezesowi Głównego Urzędu Miar. NIK nie sformułowała wniosków pokontrolnych. Prezes GUM nie zgłosił zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w dochodach części ogółem	Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70		
1.	Okręgowy Urząd Miar w Białymstoku	47,29	2 329,9	5 011,4	3 056,9	3,0	2,3
2.	Okręgowy Urząd Miar w Bydgoszczy	94,73	3 559,8	10 030,5	6 732,5	4,6	4,6
3.	Okręgowy Urząd Miar w Gdańsku	119,35	5 328,9	12 503,9	8 012,0	6,8	5,8
4.	Okręgowy Urząd Miar w Katowicach	116,86	8 982,3	12 005,8	8 517,0	11,5	5,5
5.	Okręgowy Urząd Miar w Krakowie	130,36	7 166,3	13 130,7	8 379,9	9,2	6,0
6.	Okręgowy Urząd Miar w Łodzi	122,12	5 561,2	13 254,4	8 218,1	7,1	6,1
7.	Okręgowy Urząd Miar w Poznaniu	110,04	6 903,6	10 862,5	7 360,3	8,8	8,7
8.	Okręgowy Urząd Miar w Szczecinie	67,87	3 467,1	7 564,4	4 699,3	4,4	3,5
9.	Okręgowy Urząd Miar w Warszawie	126,69	10 743,5	14 433,5	9 941,3	13,7	6,6
10.	Okręgowy Urząd Miar we Wrocławiu	111,11	6 237,8	11 552,0	7 921,4	8,0	5,3
11.	Okręgowy Urząd Probierczy w Krakowie	64,41	6 224,0	7 478,5	4 958,7	8,0	3,4
12.	Okręgowy Urząd Probierczy w Warszawie	68,38	4 819,8	7 640,0	4 929,7	6,2	3,5

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK.

5.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Oceny wykonania budżetu w części 64 – Główny Urząd Miar dokonano stosując kryteria³⁶ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku³⁷.

Dochody (D) ³⁸ :	78 151,9 tys. zł
Wydatki (W) ³⁹ :	217 205,0 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	217 205,0 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1
Nieprawidłowości w wydatkach:	nie stwierdzono
Ocena częściowa wydatków:	(5) pozytywna
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

³⁶ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

³⁷ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

³⁸ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

³⁹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentowane są łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

5.3. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		66 320,1	64 313,0	78 151,9	117,8	121,5
1.	dział 750-Administracja publiczna	66 320,1	64 313,0	78 151,9	117,8	121,5
1.1.	rozdział 75001-Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	8 374,1	7 332,0	6 827,7	81,5	93,1
1.1.1.	§ 0830-Wpływy z usług	3 438,9	3 760,0	3 788,3	110,2	100,7
	§ 0620-Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	970,8	1 530,0	1 216,9	125,3	79,5
	§ 0690-Wpływy z różnych opłat	1 522,6	1 880,0	1 453,6	95,5	77,3
1.2.	rozdział 75007-Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	60 166,0	56 981,0	71 324,2	118,5	125,2
1.2.1.	§ 0690-Wpływy z różnych opłat	48 376,2	45 167,0	58 683,3	121,3	129,9
	§ 0830-Wpływy z usług	11 294,6	11 585,0	12 035,0	106,5	103,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

5.4. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem, w tym:		167 049,6	166 514,0	189 396,1	188 394,5	16 279,2	112,8	113,1	99,5
1.	dział 750- Administracja publiczna	167 045,6	166 510	189 391,1	188 389,5	16 279,2	112,8	113,1	99,5
1.1.	rozdział 75001- Urzędy naczelnym i centralnym organów administracji rządowej	52 981,7	54 471,0	63 915,0	62 922,1	9 491,6	118,8	115,5	98,4
1.1.1.	§ 4020- Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	23 751,8	24 017,0	25 135,1	25 129,6	0	105,8	104,6	100,0
1.1.2.	§ 6060-Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6 818,6	4 180,0	12 233,0	12 233,0	6 933,6	179,4	292,7	100,0
1.1.3.	§ 4110-Składki na ubezpieczenia społeczne	4 415,9	4 872,0	4 858,9	4 858,5	0	110,0	99,7	100,0
1.1.4.	§ 4300-Zakup usług pozostałych	3 225,2	0	0	4 155,3	0	128,8	-	-
1.1.5.	§ 4010- Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 946,4	2 078,0	2 530,0	2 528,8	0	130,0	121,7	100,0
1.1.6.	§ 4210-Zakup materiałów i wyposażenia	2 058,8	0	0	1 987,1	44,8	96,5	-	-
1.1.7.	§ 4040- Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 705,5	2 248,0	1 977,0	1 977,0	0	116,0	87,9	100,0
1.1.8.	§ 6050-Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 278,8	1 170,0	2 119,3	2 119,3	2 119,3	165,7	181,1	100,0
1.2.	Rozdział 75007- Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom admini- stracji rządowej	114 063,9	112 039,0	125 476,1	125 467,4	6 787,6	110,0	112,0	100,0
1.2.1.	§ 4020- Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	67 367,2	65 513,0	70 137,9	70 137,9	343,4	104,1	107,1	100,0

1.2.2.	§ 4110-Składki na ubezpieczenia społeczne	12 789,5	13 092,0	13 473,3	13 473,3	61,5	105,3	102,9	100,0
1.2.3.	§ 4010-Wynagrodzenia osobowe pracowników	7 092,7	7 096,0	7 209,6	7 209,6	42,1	101,6	101,6	100,0
1.2.4.	§ 4040-Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4 735,6	6 357,0	5 766,0	5 765,9	0	121,8	90,7	100,0
1.2.5.	§ 4210-Zakup materiałów i wyposażenia	4 532,0	0	0	4 249,4	0	93,8	-	-
1.2.6.	§ 6060-Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	3 959,4	2 781,0	9 254,3	9 253,8	6 211,4	233,7	332,7	100,0
1.2.7.	§ 4300-Zakup usług pozostałych	2 466,0	0	0	2 676,1	0	108,5	-	-
1.2.8.	§ 4260-Zakup energii	2 429,3	0	0	2 969,0	0	122,2	-	-
2.	dział 752-Obrona narodowa	4,0	5,0	5,0	5,0	0,0	125,0	100,0	100,0
2.1.	rozdział 75212-Pozostałe wydatki obronne	4,0	5,0	5,0	5,0	0,0	125,0	100,0	100,0
2.1.1.	§ 4550-Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	4,0	5,0	5,0	5,0	0,0	125,0	100,0	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).
- 2) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).
- 3) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, których kwota wykazana jest w kolumnie 6a.

5.5. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾ w tym:	1473	108 282,6	6 126,0	1 492	115 435,4	6 447,5	105,2
	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	157	9 969,7	5 291,8	158	10 650,9	5 617,6	106,2
	02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	2	186,20	7 760,0	3	343,4	9 538,9	122,9
	03 członkowie korpusu służby cywilnej	1 314	98 126,7	6 223,2	1 331	104 441,1	6 539,0	105,1
1.1.	dział 750 Administracja publiczna	1 473	108 282,6	6 126,0	1 492	115 435,4	6 447,5	105,2
1.1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej status zatrudnienia	297	29 087,2	8 161,4	312	32 707,6	8 736,0	107,0
	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	33	2 438,9	6 158,9	37	2 958,8	6 664,0	108,2
	02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	2	186,2	7 760,0	3	343,4	9 538,9	122,9
	03 członkowie korpusu służby cywilnej	262	26 462,1	8 416,7	272	29 405,4	9 009,0	107,0
	rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej status zatrudnienia	1176	79 195,4	5 611,9	1 180	82 727,8	5 842,4	104,1
1.1.2.	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	124	7 530,80	5 061,0	121	7 692,1	5 297,6	104,7
	03 członkowie korpusu służby cywilnej	1 052	71 664,6	5 676,7	1 059	75 035,7	5 904,6	104,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.), w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		4 628,8	10 641,0	33 310,3	28 810,5	622,4	270,7	86,5
1.	dział 750 Administracja publiczna	4 628,8	10 641,0	33 310,3	28 810,5	622,4	270,7	86,5
1.1.	Program operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	2 553,6	9 129,0	10 458,2	6 071,8	237,8	66,5	58,0
1.2.	Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020	2 075,2	1 512,0	22 852,1	22 738,7	1 095,7	1 503,9	99,5

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz.U. poz. 190, ze zm.).

5.7. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rozwoju i Technologii
9. Prezes Głównego Urzędu Miar
10. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Komisja Gospodarki i Rozwoju Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
14. Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
15. Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Kancelarii Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
16. Biblioteka Sejmowa
17. Krajowa Szkoła Administracji Publicznej